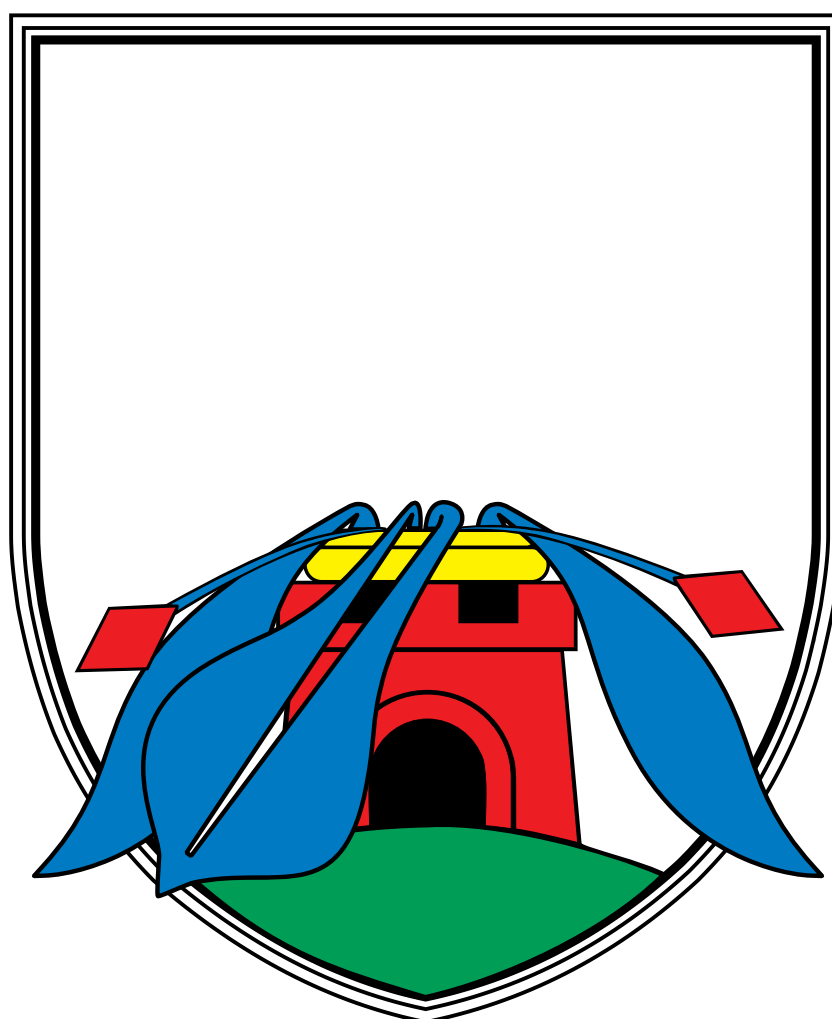

ODGOVOR ŽUPANA DR. MILANA BALAŽICA NA TERMITOVO BROŠURO

**Moravško dolino zastupljajo!
Vam je mar?**

VODSTVU TERMITA SEM PONUDIL POGOVORE, ROKO MIRU IN SODELOVANJA. KAJ SEM DOBIL OD VODSTVA TERMITA?

ŽUPAN DR. MILAN BALAŽIC

Drage občanke in občani Občine Moravče.

V sredo, 9. junija, ste v svoje poštne nabiralnike spet prejeli nov politični pamflet vodstva Termita, poln žalitev in neresnic. Spomnili se boste, da sem koncem aprila, dan po zadnji seji našega Občinskega sveta, vodstvu, sindikatu in delavcem Termita posredoval »Predlog za neposredne pogovore med vodstvom Občine Moravče in vodstvom družbe Termit d.d.« Odtlej je minilo skoraj dva meseca, v katerih sem resnično pričakoval, da se bomo skupaj tvorno lotili reševanja problemov v Moravški dolini, ki so nastali zaradi delovanja tega podjetja.

Vselej sem poudarjal, da je treba delovna mesta v Moravški dolini ne le ohranjati, ampak z novimi, okolju prijaznimi programi poskrbeti, da bodo imeli delavci višje plače in bo podjetje še dodatno zaposlovalo. Povedal sem tudi, da sta župan in Občinski svet zavezana k spoštovanju slovenske zakonodaje in na volitvah izraženi volji občank in občanov Občine Moravče. Oba, tako župan kot Občinski svet, sta že večkrat izpovedala svojo voljo, ko sta na podlagi ljudskega referendumu (2007) in Deklaracije o čisti Moravški dolini (2019) sprejela sklepe, da mora vodstvo Termita uskladiti delovanje družbe z okoljevarstveno in drugo zakonodajo.

IZJALOVLJENA PRIČAKOVANJA

Od vodstva Termita smo pričakovali, da stori nekaj gest dobre volje, ki nas bodo vse prepričale, da je vodstvu dejansko mar za zdravje občank in občanov, za njihova življenja in naravno okolje. Pričakovali smo, da:

1) razdre pogodbo s Termoelektrarno-toplarno Te-tol Moste o dovozu 6000 ton strupenega pepela in žlindre ter zakopu na deponijah Soteska in Drtija;

2) preneha z odlaganjem nevarnih in strupenih industrijskih odpadkov in se preusmeri v pridobivanje dohodka z zelenimi tehnologijami in
3) preneha z medijsko vojno z lokalno skupnostjo, od katere je podjetje življenjsko odvisno.

Vodstvu Termita sem predlagal, da sprejme ponujeno roko in se odloči za drugačno in boljšo prihodnost z visokimi ekološkimi standardi. Predlagal sem celo vrsto novih razvojnih možnosti in nove projekte, ki bi Moravški dolini prinesli investicije in delovna mesta.

Do prihodnje seje Občinskega sveta 30. junija smo pričakovali, da vodstvo Termita pokaže vsaj kakšno gesto dobre volje in nam pomaga še bolj ponosno proslaviti 30-letnico naše samostojne države. Ko sem 12. maja imenoval posebnega odposlanca za pripravo neposrednih pogovorov med vodstvom Občine Moravče in vodstvom podjetja Termit, sem s strani slednjega pričakoval odgovorno obnašanje. Žal pa so bila naša pričakovanja jalova.

KAKO JE TERMIT ODGOVORIL NA MOJO PONUJENO ROKO

Ker smo resnično želeli dati možnost pogovorom, v času dveh mesecev s strani Občine Moravče v medijih ni bila izrečena ena beseda o okoljskem zastrupljanju Moravske doline. Na zadnji seji Občinskega sveta sem predlagal prekinitev četrte točke dnevnega reda, kjer je Občinski svet sklepal o zahtevi ustreznim državnim organom, da se Termitu – dokler ne začne izpolnjevati zakonskih pogojev – odvzame koncesijska pogodba in s tem rudarska pravica. Torej smo mirovali tudi politično. Prav tako nismo z naše strani – niti prej, niti zdaj – proti vodstvu Termita vložili nobene tožbe, čeprav je razlogov za to nič koliko. Skratka, vse smo

podredili ustvarjanju plodnega ozračja, da bi do pogovorov vendarle prišlo. Predstavljali smo si, da bomo sedli za skupno mizo in se o vsem dogovorili. In kakšen je bil odziv vodstva Termita na našo odprto dlan?

Poglejmo po vrsti:

- **3. maja** pošljemo na sedež Termita kurirko s »Predlogom za neposredne pogovore«. **Direktor Termita Serianz zavrne sprejem pisma in izjavi, da se »bo z občino pogovarjal samo preko odvetnika«.**

- **4. maja** zaskrbljeni občani poročajo, da tovornjaki spet pogosto vozijo nevarne odpadke, prepojene s fenolom in formaldehidom, ki jih Temit zakopava v deponiji Drtija.

- **18. maja** prejmem petnajsto tožbo direktorja Serianza, v kateri tožnik skrajno žaljivo navaja, da sem nor, da »živim v svojem svetu« in da se skušam s svojo moravško zeleno politiko zgolj povzpeti na vrh slovenske politike.

- **19. maja** ob II. uri direktorja Serianza obišče bivši župan Rebolj. Pogovarjata se o tem, kako skupaj z bratoma Romanom in Vitomirjem Cerarjem (SDS) **zrušiti demokratično izvoljenega moravškega župana.**

- **21. maja** prejme s strani Termita tožbo podžupan Marko Kladnik, ker v svojem članku v Novicah navaja očitno dejstvo, da so vsi kopi Termita nezakoniti, saj nimajo občinskega podrobnega prostorskega načrta.

- **25. maja** prejme s strani Termita tožbo varuh pravic občanov Stanislav Ravnikar, ker v svojem članku v Novicah navaja očitno dejstvo o visokem številu rakov v Zalogu pri Moravčah.

- **31. maja** zaskrbljeni občani poročajo in fotografirajo velike kupe pepela in žindre, ki jih tovornjaki vozijo iz toplarne Tetol-Moste. Omenjajo med 10 in 15 tovornjakov dnevno.

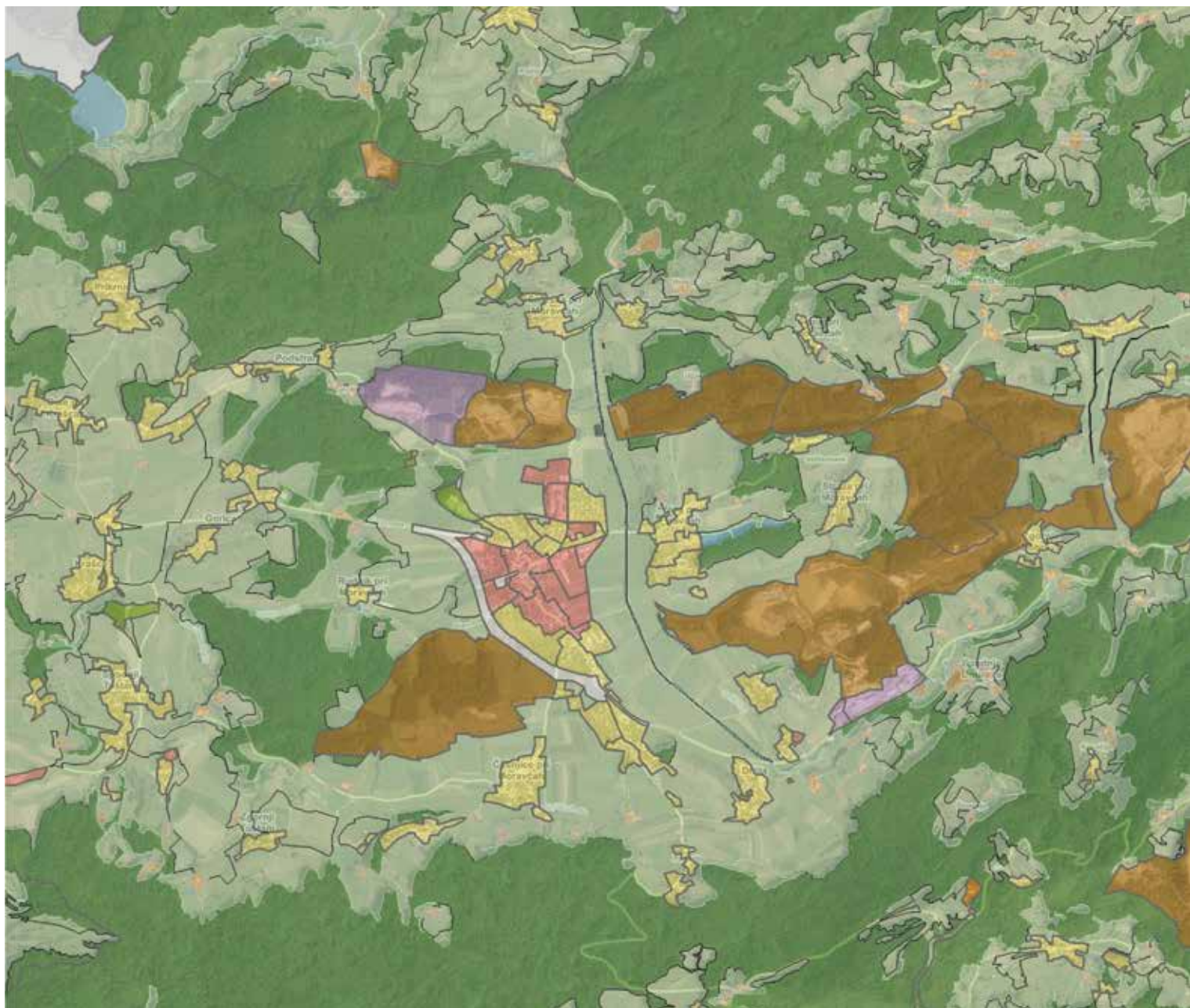
- **2. junija:** posebni odposlanec sporoči, da direktor Serianz »dvomi v mojo iskrenost«. Takšno že na videz brezsravno izjavo izreka človek, ki se je svoje poslovne obrti naučil v čudni deželi zahodno od Slovenije, človek, ki vodi posle, za katere mnogi menijo, da gre za okoljski kriminal, pri tem pa taji, kaj vse strupenega je zakopal. Ker sem to njegovo stališče razumel kot zavrnitev pogovorov, **sem posebnemu odposlancu kljub vsemu naročil, naj še enkrat obišče direktorja Termita**, ki naj dokončno in nedvoumno odgovori na preprosto vprašanje: Se želi pogovarjati, ali ne?

- **9. junija** izide novi politični pamflet Termita, poln žaljivega obrekovanja in laži. To je obenem očitno dokončni odgovor vodstva podjetja Temit na ponujeno roko miru in sodelovanja.

- **Vzvišena in ohola drža, ki zavrača ponujene pogovore in ji je popolnoma vseeno za zdravje prebivalcev Moravske doline in uničevanje okolja.**

ZAPUŠČINA TERMITA
V MORAVŠKI DOLINI.
PODJETJE NA
PODOBEN NAČIN
NAČRTUJE ŠE
OGROMNO
"SANACIJ" RAZLIČNIH
OBMOČIJ MORAVČ.

SAMO DVE MOŽNOSTI STA: UMAZAN DOBIČEK IN BOLNA DOLINA ALI ZDRAVA PRIHODNOST NAS IN NAŠIH OTROK, VNUKOV ...

Občinski svet je od pristojnih državnih organov že zahteval, da se podjetju Termit odvzame okoljevarstveno dovoljenje, dokler svojega delovanja ne uskladi s slovensko okoljevarstveno in drugo zakonodajo ter direktivami Evropske unije. V razmerah, v katere me je proti moji volji potisnilo nekooperativno vodstvo Termita, bomo na Občinskem svetu nadaljevali s sprejetjem sklepa, da pristojne državne organe pozovemo k odvzemu koncesijske pogodbe in s tem rudarske pravice – vse dokler Termit deluje protizakonito.

O tem, kdo kroji usodo naše občine, ni nobenega dvoma. To so občanke in občani Občine Moravče, ki so na zadnjih volitvah izbrali program čiste Moravske doline. Volji moravških ljudi, izraženi na ljudskem referendumu se bo moral podrediti tudi Termit: nima Termit občine, da bi po mili volji počel, kar se mu zahoče, ampak ima občina Termit in bo skupaj z državo delovanje vodstva Termita spravila v red. Vsi občinski svetniki in svetnice se morajo zavedati, da so

OBKOLJENI S PRIDOBIVALNIMI OBMOČJI PODJETJA TERMIT. LETA 2015 JE BILO OBSEŽNO OBMOČJE V OBČINI MORAVČE (OZNAČENO Z RJAVO BARVO) NAMENJENO PRIDOBIVANJU MINERALNIH SUROVIN OZ. IZKOPOM.

jih izvolili občani Občine Moravče in ne vodstvo Termita. Vsi člani najvišjega telesa lokalne samouprave bi se morali zavedati, da so zastopniki ljudi, ki hočejo živeti v čistem in zdravem okolju in niso zastopniki vodstva Termit, ki s svojo politiko zastruplja Moravško dolino in uničuje zdravje njenih ljudi. Vsak sam zase - ne glede na strankarsko pripadnost - si mora odgovoriti na vprašanje, **ali mu je bližje umazan dobiček lastnikov Termita ali pa prihodnost naših otrok?** Ali zastopa javni interes čistega okolja in zdravja ljudi - ali privatni interes neodgovornega umazanega kapitala? Se bo v spomin naših ljudi zapisal kot tisti, ki je skrbel za njihovo dobrobit ali pa se bom njegovo ime znašlo na sramotilnem stebru škodljivcev dobremu in

lepemu življenju vseh nas, ki živimo v moravškem koščku raju pod Triglavom.

ZNANJE ZGODOVINE ZA CVEK

Boj se ljudi, ki so v življenju prebrali samo eno knjigo. Nepodpisani avtor teksta z naslovom »Resnica o županu« ni prebral niti ene knjige. **O zgodovini slovenske demokratizacije in osamosvajanja kaže pomanjkanje najbolj osnovnega znanja.** Vsak učenec naše Osnovne šole Jurija Vege bi ga lahko poučil o zgodovinskih dejstvih. Če bi mu - po naši moravški legendi - kdo postregel s peče-nim mačkom, bi še vedno mislil, da se baše z divjim zajcem, tako v nebo vpijoča je njegova nevednost. No, morda pa ne gre za nevednost, ampak za skraj-no pokvarjenost in moralno sprevrženost. Ker je edini podpisani v celotnem Termitovem pamfletu direktor Serianz, smemo domnevati, da je kot najbolj odgovorna oseba zapisano njegovo stališče. Ker gre za blatenje moje časti in dobrega imena, ga bom tokrat povabil na sodišče. Nevednost ni argument, blatenje pa je, žal, predmet tožbe.

Zdaj pa k stvari. Kar bom povedal v nadaljevanju, je bogato dokumentirano v različnih delih, posvečenih naši polpretekli zgodovini (o vsem, pa tudi o moji vlogi, si lahko preberete v delih tako različnih avtorjev kot so Janez Janša, Rosvita Pesek, Ciril Ribičič, Božo Repe itn.). Tudi sam sem na podlagi izčrpnih osebnih in državnih arhivov (ter lastne udeležbe) napisal pet knjig o času demokratizacije in osamosvajanja Slovenije: *Slovenska demokratična revolucija 1986-1988*, *Slovenski berlinski zid*, *Rojstvo slovenske demokracije*, *Slovenski plebiscit in Samostojna Slovenija*. **Vse našete knjige lahko najdete tudi v moravški knjižnici in nevednemu nepodpisanemu avtorju predlagam, da začne brati. Če zna.**

Pred nikomer se nimam namena zagovarjati. Ponosen sem na to, kar sem lahko dal svoji domovini in se ničesar ne sramujem: od mladostnega uporništvu proti režimu (Tribuna) do zrelega sodelovanja v Časopisu za kritiko znanosti (skupaj z Bavčarjem, Janšo, Omerzo itn.); od opozicijskega delovanja v ZSMS do angažmaja v Odboru v času JBTZ; od članstva v zadnjem Centralnem komiteju ZKS do demokratičnega programa »Evropa zdaj« ter mojega prispevka k uveljavitvi večstrankarskih volitev in pri protestnem odhodu z zadnjega zveznega partijskega kongresa v Beogradu; od dela poslanca prvega slovenskega demokratičnega parlamenta (ker sem predsedoval odboru za notranjo politiko, je šla skozi moje roke vsa osamosvojitvena zakonodaja) do prizadevanj za uspešno izvedbo

ŽUPAN OBČINE MORAVČE
DR. MILAN BALAZIC V UNIFORMI
TERITORIALNE OBRAMBE,
KOT POSLANEC
OSAMOSVOJITVENEGA
PARLAMENTA. V DRŽAVNEM
ZBORU, 10. JULIJA 1991,
OB SPREJEMANJU BRIONSKE
DEKLARACIJE. (VIR: SLOVENSKE
NOVICE, 11. 7. 1991)

plebiscita; od glasovanja za samostojno državo do angažmaja v Teritorialni obrambi v vojni za Slovenijo; tudi pozneje, v slovenski diplomaciji, sem zvesto služil slovenskemu grbu in zastavi. Kje se je v teh odločilnih trenutkih skrival anonimni avtor teksta ne vem niti me ne zanima, saj je dovolj demonstriral svojo majhnost in pritlehnost. Ja, res je, 4. aprila 1990 se nisem strinjal skrajneži v Demosu, ki bi takoj na vrat na nos brez resnih priprav razglasili neodvisnost. Poglejte Katalonijo, kjer so prevladale vroče glave: **samostojnost se razglašča z orožjem, svojo vojsko in policijo, polnimi skladišči, zavezniki v tujini, ne pa z deklaracijami.** To pa ne pomeni, da nisem trdno verjel v našo samostojno državo. Le en zgodovinski citat med mnogimi – za posebno izdajo Dela *»Most v slovensko samostojnost«* (16. december 1990) sem pred plebiscitom izjavil: *»Plebiscit? Absolutno! Samostojnost in suverenost Slovenije? Takoj! Izstop Slovenije iz SFRJ? Čimprej.«* Potem sva z Danetom Zajcem skupaj hodila po terenu in v to prepričevala ljudi. Je bil proti slovenski samostojnosti moj prijatelj Danilo Slivnik, ki je bil z menoj vred tudi član zadnjega Centralnega komiteja? Ali, denimo, Borut Pahor? Je bil proti samostojnosti Janez Janša, ki je aprila 1990 tudi svaril pred posredovanjem JLA, bil mirovnik in proti ustanovitvi

slovenske vojske? Je bil proti Peterle, ki je previdno govoril o jugoslovanski konfederaciji – tako kot smo to počeli najprej tudi drugi? Je bil proti takratni notranji minister Igor Bavčar, ki je večkrat v letu 1990 in 1991 opozarjal, da glede na stanje priprav Slovenija še ni zrela za razglasitev samostojnosti? Živa zgodovina poteka skozi protislovja, toda na koncu **smo vsi stopili skupaj in izvedli zgodovinsko dejanje. Enotni v zmagi.** O vsem tem naš anonimni strahopetni »junak« nima pojma. Ko navaja moje članke iz leta 1989, mu ni jasno čisto nič, kaj šele zgodovinske okoliščine: članki so uperjeni proti partijskim trdim komunistom, ki so bili tega leta v Sloveniji še vedno močni; prav tako z vso silo napadajo Miloševićevo nacional-komunistično mitingarsko gibanje, ki je tega leta resno grozilo tudi Sloveniji. Pisec, skrit za strahopetno anonimnost, zna odlično blatiti in lagati! O zgodovini, kot se je dejansko zgodila, pa ta krjavelj nima tri čiste. Sedi, cvek!

NOVE LAŽI VODSTVA TERMITA

Pod vodstvom direktorja Serianza je podjetje Termit, ki se je prvotno ukvarjalo s kopanjem kremenčevega peska, postalo politična stranka, ki zakopava nevarne odpadke in proizvaja besedne strupe. Ker je Serianz vodja politične stranke Termit, ki se vmešava v vsako zadevo lokalne politike, je na mestu vabilo, da ta stranka, ki ima toliko povedati o moravški politiki, **odide na volitve in izmeri svojo podporo**. Naj direktor Serianz, ki je postal politični voditelj in ni več noben direktor podjetja, kandidira za župana Občine Moravče, da bo videl, koliko se volivke in volivci v Moravški dolini strinjajo z njegovimi političnimi stališči in njegovimi znanimi deli.

Toda ne, tega ne bo nikoli storil: raje bi šofiral iz zadnjega sedeža in se vmešaval v politiko brez vsake politične in etične odgovornosti. Raje, kot da je odvisen od volje ljudstva, ima svoj položaj despota v podjetju, ki mu zagotavlja absolutno oblast. Dokler mu je stregla bivša moravska politika, je imel takšno nikoli izvoljeno oblast tudi v Moravčah. Zato mu je tako hudo s spomini na pretekli čas, ko je krojil usodo Moravč. Serianz ni klasični ekonomist, ki skrbi za razvoj podjetja, temveč politikant, človek oblasti.

Kar počenja, ni menedžerstvo, ampak izvajanje gospodovanja. Zato korak za korakom uničuje nekoč perspektivno podjetje, zapravlja denar za politične pamflete, za lokalne politične krjavlje, za politično kampanjo, za sodišča. Če bo šlo tako naprej in ga ne bodo zaustavili niti delavci niti delničarji, bo zaradi svojih političnih strasti verjetno uničil Termit. V zgodovino pa se je, kot pravijo, že zapisal kot najslabši direktor tega podjetja kadarkoli. Ker sploh ni direktor, marveč politik.

Njegov novi politični pamflet predstavlja doslej nevideno sramoto. Proti županu, ki se trudi izpolnjevati voljo volivk in volivcev, nenehno sproža tipične esdeesovske svinjarije. Takšne, kot sem jih bil z njegove strani deležen tokrat, v svojem življenju še nisem doživel, tudi pod komunizmom ne – pa sem, verjemite mi, doživel že marsikaj. Serianz je navajen, da gre preko trupel: **kdor se z njim ne strinja, ga je treba kompromitirati, odstraniti, uničiti. Treba ga je povsem razčlovečiti.** Treba ga je s propagando, ki bi jo zavidal Goebbels, oblatiti, osebno pa ustrahovati. Zato je Moravska dolina donedavna molčala: vsi so vedeli, kakšne

strupene snovi se zakopavajo, a nihče ni dvignil glasu – ljudje pa so tiho umirali za rakom.

Za politika Serianza je kopanje kremenčevega peska samo pesek v oči, da ne bi videli, kaj se dejansko dogaja. Bolj kot pesek so mu pomembne luknje, ki ostanejo za kopanjem in jih polni z dobičkonosnimi nevarnimi in strupenimi odpadki. **Od tod izhaja tudi lastniška struktura podjetja Termit, ki je narejena tako, da eno podjetje Termit delavcem komaj izplačuje mizerne plače, drugo pa razpolaga z mastnimi dobički, ki si jih delijo Serianz, njegova desna roka Alenka Pavlin in tako naprej.** Pesek v oči delavcem in laži za moravske ljudi. V zadnjem Serianzevem političnem pamfletu jih kar mrgoli:

1. Spet omenja »afero Oman«, kjer sem že ničkolikokrat z dokumenti dokazal, da je šlo za **vpletenost in krivdo takratnega slovenskega političnega vrha** in za to, da so me izbrali za žrtvenega kozla. Kaj so si o tem mislili naši avstralski Slovenci, lepo ilustrira zapis v časopisu avstralskih Slovencev »Misli« (januar-februar 2018, št. 1), ki izhaja v Melbournu. Takole so zapisali o meni: **»Za slovensko skupnost je naredil veliko dobrega, po več kot treh letih predanega dela pa je postal žrtev politične spletke in medijskega pogroma v Sloveniji. Po vrnitvi v Slovenijo je pokazal pogum in izpovedal resnico, kaj je od njega zahtevala vlada.**« Dovolj? Dovolj!

2. Kar naprej ponavljajo zmešano idejo, da si »želim povratka v nacionalno politiko«. Človek bi rekel, da s tem prej izražajo svojo željo, da se me v Moravčah znebijo in se vse vrne na staro. Naj jim sporočim povsem jasno: **ne grem v nacionalno politiko. Zanalašč. Zato, ker mi je mar za moravske ljudi.** Ne boste se me znebili. Edini, ki me lahko odpokličejo, so volivke in volivci v naši občini. Tako to gre. Nič drugače. Menda mislijo, da sem politični amater: nobene stranke nisem ustanovil, sem pa eni pomagal na pot; to, da sem poskušal ustanoviti novo komunistično partijo, je takšna norost, da ji ni para. Serianz, ste pozabili zjutraj vzeti tablete?

3. Kot župan naj bi »popolnoma izgubil stik z realnostjo«, kar naj bi dokazovali moji »popolnoma utopični projekti«. Nič utopičnega: na svojem vrtu sem za svoj denar zgradil astronomski observatorij, kamor včasih povabim

tiste, ki ne gledajo vse življenje samo v tla. In Moravče so zaradi delovanja moje partnerke dr. Nine Krajnik že **kraj, kjer se je rodila slovenska klinična lacanovska psihoanaliza**. To vedo od Pariza do Beograda, ampak žabam iz lokalne mlake, ki jim nese pogled le do Domžal, je težko govoriti o oceanu.

4. »Popravilo ceste v središču Moravč«, kot zapišejo v političnem pamfletu, niso »redna vzdrževalna dela, ki jih zagotavlja država«, ampak je **investicija Občine Moravče**. Spet lažno nabijanje brez vsake zveze.

5. O gradnji Doma starejših občanov se ne bom pustil poučevati tistim, ki držijo Serianza za pero: nesposobni kot so, ga niso uspeli začeti graditi v vseh 15 letih, ko so bili na oblasti. **Tudi zdaj bi mešali štrene, da ne bi začeli graditi. Prepozno, nič nam ne morete, gradil bomo!**

6. Laž na laž: prizidek šoli in dvorna naj bi bila »megalomanska projekta«, ki naj bi zadolžila občino. Res, to je ključna tema za podjetje Termit: brez strahu, **večji del investicijskih sredstev imamo že zbranih**, ko dobimo še državna sredstva, ne bo potrebno nobeno posojilo, povečana šola bo stala, kakor tudi in dvorana, ki si jo Moravčani zaslužijo in jo potrebujejo.

7. Spet ponavljanje starih laži: »župan si je takoj po izvolitvi z občinskim denarjem kupil nov avtomobil«. Ničesar si nisem kupil, le 20 let star avto smo zamenjali za novega, ker je bila stara Navara že življenjsko nevarna. Vprašajte Čurija! Običajna menjava službenega avtomobila. **Ničesar nezakonitega ne boste našli, ničesar.**

8. Res je, moja partnerka dr. Nina Krajnik je doslej – pod istimi pogoji kot vsa ostala moravska društva – s svojim društvom organizirala različne dogodke (seminarje, okrogle mize, psiho-socialno pomoč). Pri tem, kot pravijo, »ni znano, ali je bila za uporabo objektov plačana najemnina«. Dragi moji, spet lažete ali pa nimate pojma: z najemninami za naša društva so služili v prejšnjih mandatih – po moje neupravičeno. **Občina mora spodbujati svoja kulturna in športna društva, zato smo najemnine že takoj na začetku mojega mandata ukinili!**

9. In spet stara laž: podredil naj bi si občinsko glasilo. Vsi se še spomnimo časa, ko je cenzuro izvajala Vojka Rebolj in slikala svojega možeka na vsako stran. **Danes so Novice iz Moravske doline**

odprt, demokratičen medij, v katerem lahko objavlja vsak – razen politične stranke Termit, ki je tovarna laži. Župani številnih občin dobijo v vpogled članke še pred začetkom uredniškega dela. Pri Novicah iz Moravske doline temu ni tako. Urednica mi pošlje v pregled Novice dva dni pred tiskom. To lahko dokumentirano dokažem.

10. **O tožbah Serianza proti županu – zato ker opravljam svojo funkcijo in skrbim za čisto in zdravo okolje naših občank in občanov – ne bom izgubljal besed.** Niso vredne piškavega oreha niti papirja, na katerem so napisane. Pa kdo vam bo verjel, da tožite Milana Balazica in ne župana? Kdo vam bo verjel, da me tožijo tudi »drugi posamezniki« - vsi ste iz istega gnezda. Ste morda tako naivni, da res verjamete, da se izmikam obravnavam na sodišču (manjkal sem samo enkrat, ko sem imel nujne obveznosti glede gradnje doma starejših občanov)? Morda sem bil sam naiven, da sem verjel, da boste mojo odsotnost razumeli kot možnost za čas, ki vam ga dajem za to, da premislite, kaj nam počenjate. V stranki Termit, kot kaže, ne znate misliti. Ničesar ne razumete, še najmanj subtilnih diplomatskih namigov, da se začnemo pogovarjati. Kot da imam opravka s takimi, ki mislijo, da je sodišče nadaljevanje vojne z drugimi sredstvi.

PISMO ŽUPANA POLITIKU SERIANZU

Dragi politik Serianz,

glede na to, da imate o vseh podrobnostih moravske politike povedati svoje, **vas vabim, da se pomeriva na volitvah**. Ker nimate poguma, da bi to storili, se ukvarjate s svojim podjetjem, jaz pa sem bom ukvarjal z občino, ki so mi jo Moravčani začasno zaupali. Ker vem, da tudi tega niste sposobni in se boste še naprej s peščico večno včerajšnjih lokalnih politikantov trudil, da me zrušite, vam nimam več kaj povedati. **Pojdite svojo pot in videli boste, kaj boste želi svojimi nevarnimi odpadki in strupenimi besedami**. Res je, kar pravite, da sva se srečala samo enkrat – pa še to je bilo preveč. Obiskal sem vas, da vas prosim, da v moravški politiki ostanete nevtralni in ne navijate za nobenega, niti zame niti za Rebolja. Tudi jaz nisem tega srečanja ohranil v prijetnem spominu, ker ste, v nasprotju z najinim dogovorom, odkrito podprli bivšega župana in ga bogato zalili s Termitovim denarjem – denarjem delavcev. Med nama ni bilo kemije, kot pravite – tako kot ni kemije med vami in delavci Termita. Kakor jih slabo plačujete, sami dobro veste, da ni gotovo, da se vam ne bodo nekega dne uprli. Doslej ste bili zmagoviti in ste jih vedno »nafarbali«. Pošiljate jih pred zgradbo občine, v kateri zaseda Občinski svet, ki večinsko skrbi za vse Moravčane, za nova delovna mesta, za razvoj in skupno dobrobit. Že dolgo prenašajo vaše politično samovšečne kaprice. Morali bi jih napotiti, da obiščejo vašo lepo vilo na Bledu, da svojo jezo ohladijo v vašem bazenu, zgrajenem na žuljih moravških garačev. Doslej sem mislil, da je v vas vsaj trohica razuma. **Pripravljen sem se bil - ne glede na vse, kar ste barbarskega storili naši dolini – z vami pogovarjati in poiskati pametne kompromisne rešitve**. Toda z vami očitno ni možen noben dialog. Ker se bova odslej videvala le še po sodiščih, **vas prosim, da ne umaknete niti ene tožbe proti meni**. V bistvu to niso tožbe proti županu, ampak tožite vse pametne ljudi v naši dolini, ki jim je mar čisto in zdravo okolje in prihodnost naših otrok. Ni nas strah, vašemu ustrahovanju poštenih ljudi se kvečjemu posmehujemo. Nič nam ne morete in program zelene Moravske doline bo zmagal. Konec je z vašim simbolnim terorjem nad moravškimi ljudmi, konec je vašega razdejanja naše doline.

Tečejo vam zadnji trenutki, ko se lahko še ponosno hvalite s tem, da v posmeh Protestni izjavi Občinskega sveta v Moravče vozite strupeni pepel iz ljubljanske toplarne. Raka imamo preveč, tudi če ga statistika utaplja v mladostni strukturi naše občine in ne analizira posameznih naselij. To, da ne vidite trpljenja ljudi, vas dela za sadista; vaš hokuspokus političnih pamfletov ne more skriti, da ste cesar, ki je nag, zdaj pa bi rad slačil še druge. **Toda zavedati se morate, da pri naših ljudeh resnica sploh ni prepovedana**.

Vse te umazanije počenjate, ker letos pričakujete podaljšanje okoljevarstvenega dovoljenja in koncesijske pogodbe. Res ste se zadeve lotili na pravi način: zlobno napadate roko, ki vas hrani – našo lokalno skupnost in njene demokratično izbrane predstavnike. **Namesto da bi sprejeli ponujeno roko sodelovanja in dogovora, ste se odločili za umazani spopad**. In po vsem tem, dragi politik Serianz, po vsem tem pričakujete, da boste dobili od občine soglasje za svoje obnašanje? Naj bom kristalno jasen: Občina Moravče ne bo izdala soglasja, dokler ste vi in vaši umazani načini v vodstvu Termita. **Usodo Moravč krojijo ljudje, ki so se pogumno uprli temu, da ste nas spremenil v žrtve svoje pogoltnosti, lakomnosti in pohlepa**.

Vodite podjetje, ki ste ga namesto v uspešno gospodarsko družbo spremenili v politično stranko, ki serijsko proizvaja laži – do volitev prihodnje leto jih boste nasuli še obilo. Termit vodite proti interesom delavcev, ki hočejo trdne zaposlitve in dobre plače. Delničarji bi želeli dobiček, ki ga pod vašim vodstvom nikoli ne bo. Ker ne razumete zelenih zahtev novega časa, bi bilo za vse skupaj najbolje, da vas končno odstavijo zaradi nesposobnosti. Dokler je še čas in dokler za seboj v propad ne potegneta celotnega podjetja. Glede politike pa vam svetujem, da jo pustite pri miru: Prešeren je napisal, »Le čevlje sodi naj Kopitar!«, sam pa vam svetujem, **»le pesek sodi naj Serianz«**.

P. S. Glede na to, da po toliko letih, kar veste zame, še vedno žaljivo ne znate zapisati mojega priimka, se bom tudi sam poigral z vašim priimkom: ne seri(anz).

POROČILO O OPRAVLJENEM DELU (DECEMBER 2018 – JUNIJ 2021)

V političnem pamfletu Termita, ki ga podpisuje novopečeni politik Serianz, vas vodja nove stranke opozarja »na neustrezno vodenje občine«, ki močno škodi tako občini kot tudi vsem občankam in občanom Moravč«. Termitovo stranko sestavljata tudi dve podrepniški strančici: ker v Občinskem svetu podpirata vodstvo Termita in ne interesov moravških ljudi, jih hudomušno imenujmo LŽMR (Lista Žlindre Martina Rebolja) in lokalna SDS (Stranka Direktorja Serianza).

Vse tri združene strančice, ki zagovarjajo umazani kapital, ugotavljajo, da Moravče »pod vodstvom župana Milana Balažica stagnirajo in se ne razvijajo v smeri, ki jo je župan obljubljal pred volitvami.« Namesto dejanskih rezultatov in uresničevanja predvolilnega programa naj bi šlo le za mojo samo-promocijo. Obtožba večno včerajšnjih politikantov je huda: »Glede na to, da župan v več kot polovici svojega mandata ni uresničil nobene izmed njegovih visokoletečih obljub, je bolj ali manj že jasno, da je volivce izdal.«

Prepričan sem, da se v vseh ostalih 211 slovenskih občinah noben od županov ne sooča s tako utrgano opozicijo. Po vsem sodeč psihotični delirij. A to ni tako pomembno, ker ne jamram, ampak delam. **Do konca mojega mandata je še leto in pol. Marsičesa še nisem uspel postoriti in pred nami so še resni projekti.** Svoje končno poročilo o delu v tem mandatu vam bom podal – tako kot se spodobi – ob koncu tega mandata. Ker pa sem izzvan, vam v nadaljevanju posredujem spisek doslej uresničenih projektov, da bo vsakomur povsem jasno, kako vas strančice umazanega kapitala spet skušajo prepeljati žejne čez vodo. To, kar sledi, je prava »resnica o županu« in mojem delu:

2018

- 1) oblikovali smo nova telesa lokalne samouprave: zbor vaških skupnosti, strateški svet, varnostni svet, svet kmetov, svet podjetnikov, svet žensk in mladinski svet (december 2018) – žal so od leta 2020 zaradi epidemije delovala v zelo omejenem obsegu
- 2) vsebinsko in likovno smo obnovili lokalni časopis Novice iz Moravške doline in prenehali s sramotnim zaračunava-

njem objav zahval ob smrti, v spomin ob obletnicah smrti in drugih objav občanov in občank

2019

- 3) ukinili smo najemnine za uporabo športnih in kulturnih objektov (januar 2019)
- 4) uvedli smo denarno darilo za moravške novorojence (februar 2019)
- 5) sprejeli smo Deklaracijo o čisti Moravški dolini (februar 2019)
- 6) podpisali smo Sporazum o partnerstvu za razvoj občine Moravče (marec 2019)
- 7) skupaj z državo smo asfaltirali glavno cesto skozi Moravče in nove pločnike (april 2019)
- 8) asfaltirali smo ceste v Zg. Kosezah, Gabrju pod Limbarsko goro, Vodicach, Zgornji Javoršiči, Štebaliji, Stegnah (Avbelj), Sv. Andreju, Hrastniku pod Limbarsko goro, Dešnu, Selu, Štorovju in Podstrani (maj-september 2019)
- 9) od države smo dosegli izvedbo analize deponije Drtija (Termit) in posledično odločbo o prepovedi odlaganja odpadkov (julij 2019)
- 10) obnovili smo fasado Kulturnega doma, ob njem asfaltirali parkirišče in postavili električno polnilnico za avtomobile (avgust 2019)
- 11) postavili smo ulično razsvetljavo v Češnjicah (september 2019)
- 12) uredili smo sprehajalne poti ob Drtijiščici in postavili klopi (september 2019)
- 13) organizirali smo Moravške noči astronomije (oktober 2019)
- 14) povečali smo sredstva za regresiranje plačila vrtca, prevoze učencev v šole in oskrbo v domovih starejših občanov (november 2019)
- 15) zgradili smo nov most čez Drtijiščico v Serjučah (november 2019)
- 16) uvedli smo brezplačno pravno svetovanje in psiho-socialno svetovanje (december 2019)

2020

- 17) zagnali smo delovanje prevoza za starejše občane Prostofer (februar 2020)
- 18) z izbruhom epidemije smo aktivirali sistem Civilne zaščite za varovanje in pomoč občanom (marec 2020)
- 19) začetek pospešenega dela (skupaj z državo) pri pripravi gradnje moravške obvoznice (april 2020)
- 20) asfaltirali smo ceste v Vinjah, na Hribce, v Tuštanju (Kapla) in na Hudej (maj 2020)
- 21) prenovili in asfaltirali smo Vegovo cesto v središču Moravč in pred Kulturnim domom odkrili novo spominsko obeležje Juriju Vegi (junij 2020)
- 22) v uporabo smo predali nove avtobusne postaje v zahodnem delu občine (junij 2020)
- 23) prenovili smo vodohran na Gori pri Pečah (junij 2020)
- 24) začetek gradbenih del na polaganju optičnega kabla (julij 2020) – z izvajanjem tega sem zelo nezadovoljen in krepim pritiske na Rune ter Telekom
- 25) odprli smo obnovljen most čez Račo v Podkraju (avgust 2020)
- 26) odkrili smo spomenik Francu Ksaverju Pircu v Pečah (avgust 2020)
- 27) asfaltirali smo cesto v Dešnu (avgust 2020)
- 28) s posebno zaščitno prevleko smo asfaltirali cesto na vrhu Limbarske gore (september 2020)
- 29) asfaltirali smo cesto od Križat do glavne državne ceste (oktober 2020)
- 30) podpisali smo pogodbo z medijsko hišo ETV, ki je na svojem kanalu začela predvajati prispevke z Moravške doline (november 2020)
- 31) skupaj z državo smo asfaltirali glavno državno cesto skozi Goričico in Ples (november 2020)
- 32) postavili smo novo razsvetljavo v zahodnem delu Dol pri Kraščah

2021

- 33) zgradili smo nadstrešek nad poslovnim prostorom na pokopališču v Moravčah (april 2021)
- 34) predstavili smo kapelico in uredili novo križišče v Gabrju pod Limbarsko goro (maj 2021)
- 35) postavili smo novo avtobusno postajo v središču Moravč (maj 2021)
- 36) postavili smo nov bankomat na zgradbo Kulturnega doma Moravče (maj 2021)
- 37) položili smo temeljni kamen, s čimer se je začelo obdobje gradnje Doma starejših občanov Moravčah (maj 2021)

- 38) skupaj z državo smo asfaltirali cesto, zgradili nove pločnike, uredili promet s prehodom za pešce in postavili avtobusni postaji v Drtiji (maj 2021)
- 39) zgradili smo nov vodovod in asfaltirali cesto v Vrhpolju (maj 2021)
- 40) položili smo kanalizacijo in položili asfalt na Cesti na Grmače v Moravčah (maj 2021)
- 41) končali smo prvo fazo prenove osrednjega parka v Moravčah (junij 2021).

Še ta mesec so pred nami naslednja odprtja:

- 42) prestavitev kapelice in ureditev novega križišča na Grmačah (junij 2021)
- 43) odprtje spominske poti Jurija Vege (junij 2021)
- 44) uradna predaja Cegunce krajanom Tuštanja (junij 2021).

Do jeseni bodo zaključeni naslednji projekti:

- 45) asfaltiranje ceste Moravče-Soteska
- 46) asfaltiranje ceste na Gora pri Pečah
- 47) asfaltiranje ceste Križate – Peške Kandrše
- 48) asfaltiranje ceste Mošenik – Maktajnar
- 49) asfaltiranje ceste Vinje – Rožek
- 50) obnova in nadgradnja prostora za drugo splošno ambulanto v ZD Moravče.

Toliko o mojih »predvolilnih obljubah, ki so po dveh letih in pol županovanja še vse nerealizirane« - kot pravijo v Seriančevi politični stranki Termit. Ampak s to moravško sramoto ne bomo izgubljali časa. **V septembru in oktobru (upam, da mi tega spet ne bo preprečila epidemija) bom obiskal vse vaše skupnosti v Občini Moravče, tako da skupaj in v sodelovanju z vami dorečemo, katere projekte bomo izvajali z novim proračunom za leti 2022-2023. V vsakem primeru pa prioritete ostajajo gradnja Doma starejših občanov, prizidek k šoli in športna pol-dvorana ter obvoznica mimo Moravč.** Na vseh teh projektih delamo s polno paro, tako da zbiramo potrebna soglasja, dokumentacijo in sredstva. Nisem pozabil tudi vsega ostalega, kar potrebujemo. Zato gremo skupaj naprej.

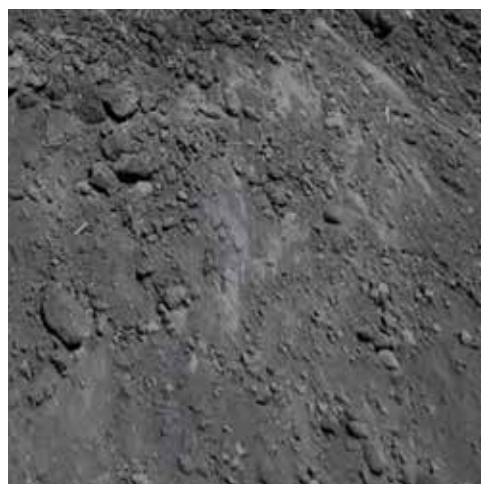
TERMITOVA TEMPIRANA BOMBA

Vlada Republike Slovenije je na svoji 33. seji 23. septembra 2020 sprejela Spremembo Uredbe o odpadkih, ki določa prenehanje statusa odpadka. 8. člen Uredbe govori natanko o tem: »Odpadki prenehajo biti odpadki šele po izvedeni predelavi v proizvode, materiale ali snovi za prvotni ali drug namen ali v energijo.« V Moravčah se s to »predelavo« nevarni in strupeni odpadki zmešajo z zemljino in zakopljejo kot »gradbeni izdelek«, iz katerega nikoli niso in ne bodo zgradili ničesar. Kot govori 22. člen Uredbe, Termitova »predelava bolj obremenjuje okolje ali človekovo zdravje kot njihovo odstranjevanje« glede na: a) emisije snovi in energije v zrak, vode ali tla, b) porabo naravnih virov, c) energijo, ki jo je treba uporabiti ali jo je mogoče pridobiti, in d) vsebnost nevarnih snovi v ostankih odpadkov po njihovi obdelavi.

Po tem, ko so v zadnjem desetletju in pol v Moravško dolino pripeljali in zakopali okrog 2 milijona ton odpadkov, od katerih jih je velika večina nevarnih in strupenih, Uredba določa, da mora »izvajalec obdelave odpadke skladiščiti ločeno glede na njihove lastnosti ter tako da: 1. ni čezmernega obremenjevanja voda, zraka in tal«. V Moravčah se dogaja prav to, kar dokazujejo strokovne analize.

VODSTVU TERMITA JE DRŽAVNA UREDBA O ODPADKIH ŠPANSKA VAS

Izvajalec obdelave mora po Uredbi pri začasnem skladiščenju, predhodnem skladiščenju in skladiščenju odpadkov izvajati ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje in človekovo zdravje zaradi: 1. emisij snovi in vonjav, 2. raznašanja lahkih frakcij odpadkov v okolje zaradi vetra, 3. razsutja ali razlitja odpadkov, 4. hrupa, zlasti zaradi prevažanja odpadkov do skladiščnega prostora in znotraj njega, 5. ptic, glodavcev in mrčesa ter 6. požarov zaradi samovžiga. **Vse točke, ki so tu naveden v Uredbi, Termit krši: povzroča emisije snovi (kontaminirane vode) in neznosnih dražečih vonjav (kislina), povzroča raznašanje rakotvornega kremenčevega peska, povzroča vznike in izcedke nevarnih in strupenih snovi, povzroča**

NOVA POŠILJKA PEPELA IZ LJUBLJANE. POLITIK SERIANZ PRAVI, DA JE "POTREBNO POSKRBE TI ZA SVOJE ODPADKE NA NAJBOLJŠI MOŽEN NAČIN". GOSPOD SERIANZ JE TAKO PRIJAZEN, DA SKRBI ŠE ZA ODPADKE SOSEDNIH OBČIN IN DRŽAV.

hrup, omogoča dostop živalim in ribam ter posledično njihov pogin itn.

Termit krši tudi tole določbo: »izvajalec obdelave morajo odpadke skladiščiti tako, da niso neposredno izpostavljeni padavinam, če bi to lahko vplivalo na njihove lastnosti, pomembne za nadaljnjo obdelavo.« Deponija Drtija je preverljivo izpostavljena padavinam, ki krepijo odtok strupenih izcednih voda v okolico, v kateri živimo. Ob tem bi nam ne pomagalo prav veliko, če bi na nevarnih odpadkih pisalo »nevarni odpadek«. Najbrž ne bi bil zaradi tega napisa nevarni odpadek (težke kovine, fenol, formaldehid) kaj manj nevaren.

ŽIVIMO OB EKOLOŠKI TEMPİRANI BOMBI

Termit vsa leta svojega delovanja z nemarnim odlaganjem krši 20. člen Uredbe, ki pravi: »Nevarni odpadki morajo biti pri začasnem skladiščenju, zbiranju, prevažanju in skladiščenju shranjeni v posodah, rezervoarjih, zabojnikih ali drugi embalaži tako, da ne ogrožajo okolja in človekovega zdravja. Embalaža, v kateri so shranjeni nevarni odpadki, mora biti izdelana iz materiala, odpornega proti učinkovanju shranjenih odpadkov.« Vprašanje, koliko časa je potrebno, da v dobro namočenih zakopanih globinah rja nažre nekaj milimetrov debel sod, v katerem je strupeni fenol, je zgolj retorično. **Živimo ob tempirani bombi, ki ogroža skoraj pol ozemlja Slovenije nizvodno od pritoka Kamniške Bistrice v Savo pa vse do hrvaške meje, celovite sanacije pa doslej ni odredila nobena vlada.**

Vsakomur je jasno, da Termit krši 30. člen Uredbe, ki govori o pogojih, ki jih mora izpolnjevati zbiralec odpadkov. **Termit ne izpolnjuje zahteve, določene z Uredbo, ki urejajo emisijo snovi v okolje. Še več, zbiranje »ogroža človekovo zdravje in povzroča škodljive vplive na okolje«.** Prav zanimivo bi bilo videti, kako Termit izpolnjuje zahteve, navedene v 32. členu. Prepričani smo, da Termitov načrt zbiranja odpadkov – če sploh obstaja – ne vsebuje ustreznega opisa pričakovanih vplivov na okolje in človekovo zdravje z vidika zahtev iz prvega odstavka 10. člena te uredbe ter ukrepov za izpolnitev zahtev, določenih s predpisi, ki urejajo emisijo snovi in energije v okolje ali zbiranje posamezne vrste odpadkov; nima opisa ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje in človekovo zdravje pri predhodnem skladiščenju odpadkov v skladu s tretjim odstavkom 19. člena te uredbe; ni resnega opisa ukrepov za primer okoljske nesreče in

omejitev njenih posledic, če gre za zbiranje nevarnih odpadkov; nima opisa nadzora nad masnim tokom odpadkov itn. Karkoli od tega prikazuje inšpekcijam, nima nobene povezave z razmerami na terenu.

NISO IZPOLNJENI POGOJI ZA PODELITEV OKOLJEVARSTVENEGA DOVOLJENJA IN PODALJŠANJE KONCESIJSKE POGODBE

Zaradi vsega naštetega Ministrstvo za okolje in ARSO Termitu ne moreta v skladu z 38. členom Uredbe v letu 2021 znova izdati okoljevarstveno dovoljenje in podaljšati koncesijsko pogodbo. Oba dokumenta se omenjenemu podjetju ne smeta izdati, ker ne izpolnjuje naslednjih pogojev: 1. podjetje Termit je upravljavec neustrezne naprave za obdelavo odpadkov; 2. v zvezi z obratovanjem naprave za obdelavo odpadkov niso zagotovljeni ukrepi za izpolnitev okoljevarstvenih, tehničnih in drugih zahtev iz predpisov, ki urejajo emisijo snovi in energije v okolje, ravnanje s posamezno vrsto odpadkov ali posamezen postopek obdelave odpadkov; 3. predvidena obdelava ogroža človekovo zdravje in povzroča škodljive vplivov na okolje, kar je vse dokazano z nizom šestih analiz od leta 2017 do 2021.

Termit prav tako krši navedbe 43. člen Uredbe, ki govori o ukrepih za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje in človekovo zdravje: Termit ne izvaja ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje in človekovo zdravje zaradi emisij snovi in vonjav, raznašanja lahkih frakcij odpadkov v okolje zaradi vetra, razsutja ali razlitja odpadkov, hrupa, zlasti zaradi prevažanja odpadkov in njihove obdelave itn. Glede prevažanja naj dodam, da se nevarni in strupeni odpadki s tovornimi vozili prevažajo skozi center Moravč, ki ima za to povsem neprimerno cestno infrastrukturo, pločniki pa so polni otrok z velike osnovne šole in vrtca.

ODLOČILI SMO SE ZA OKOLJU PRIJAZEN RAZVOJ

Na seji 17. februarja in 28. aprila 2021 je Občinski svet Občine Moravče na podlagi rezultata ljudskega referendumu (2007), Deklaracije o čisti Moravški dolini (2019), strokovnih analiz in pravnega mnenja sprejel naslednja sklepa in protestno izjavo:

a) Občinski svet Občine Moravče poziva Vlado Republike Slovenije (Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO), da podjetju Termit d.d. v letošnjem letu ne izda okoljevarstvenega dovoljenja, ker za to ne obstajajo izpolnjeni pogoji. Pred tem zahtevamo sanacijo vseh odprtih kopov, prenehanje odlaganja nevarnih industrijskih odpadkov in ustrezno zaščito odprtih kopov kremenčevega peska.

b) Občinski svet Občine Moravče zahteva očiščenje Gradiškega jezera in sanacijo celotnega območja jezera ter pritoka Drtijiščica. Na obeh lokacijah naj se takoj postavijo merilne naprave onesnaženosti in vzpostavi redno merjenje z opozorili prebivalcem in obiskovalcem.

c) Župan in Občinski svet Občine Moravče ostro protestirata proti temu, da se v Moravški dolini odlaga 6.000 ton pepela in žlindre. Vlado Republike Slovenije, Ministra za okolje in prostor in Agencijo Republike Slovenije za okolje (ARSO) pozivamo, da takoj ukrepajo in v skladu s pravnim redom zaščitijo zdravje ljudi in preprečijo dodatno onesnaženje okolja, ki je že sicer obremenjeno z dolgoletnim onesnaževanjem. Od pristojnih organov zahtevamo, da preprečijo odlaganje in zakopavanje strupenega pepela in žlindre na področjih peskokopov Podstran-Soteska in Drtija-Dobrava v Moravčah. Protestiramo proti temu, da pristojni organi Republike Slovenije dopuščajo kršenje slovenske okoljske zakonodaje, evropskih direktiv in mednarodnega okoljskega prava.

LJUDSKI REFERENDUM ZA ZDRAVO ŽIVLJENJSKO OKOLJE

Volivke in volivci občine Moravče so se leta 2007 na ljudskem referendumu demokratično odločili za okolju prijazen razvoj. Z veliko večino so pritrdilno odgovorili na referendumsko vprašanje: "Ali se strinjate, da občina Moravče zaščiti

naravno okolje, vire pitne vode in ohrani zdravo življenjsko okolje in zato prepove odlaganje industrijskih odpadkov, umetno pripravljenih zemljin in drugih snovi na svojem območju?"

27. februarja 2019 je Občinski svet Občine Moravče s sprejemom »Deklaracije o čisti Moravški dolini« potrdil svojo zavezanost odločitvi občank in občanov Občine Moravče iz leta 2007: »S to Deklaracijo potrjujemo prepoved odlaganja industrijskih odpadkov, umetno pripravljenih zemljin in drugih snovi na področju občine Moravče. Prav tako so prepovedane vse dejavnosti in proizvodnja, ki vodi v odlaganje odpadkov. Kar je bilo s kršitvijo referendumske volje v preteklih letih že odloženega v Moravški dolini, je potrebno takoj odstraniti in sonaravno sanirati ter pokrajino vrniti v prvotno stanje. Na tej poti bomo odločno vztrajali.«

Šest strokovnih analiz, opravljenih v letih od 2017 do 2021, dokazuje visoko stopnjo onesnaženosti Moravske doline, ki škodljivo vpliva na zdravje ljudi in okolje. Med temi je najpomembnejša terenska analiza, ki jo je naročilo Ministrstvo za okolje in prostor (ARSO) (april-julij 2019). Ta dokazuje znatno presežene kritične vrednosti težkih kovin (arzen, baker, kadmij, krom, nikelj, svinec), fluoridi, mineralna olja, škodljive učinke na človeka in okolje, okoljsko škodo, odlaganje neprimerne materiala, medtem ko so izcedne in podzemne vode obremenjene z onesnaženjem s kovinami, formaldehidi in fenoli.

KAZENSKA ODGOVORNOST VODSTVA TERMITA

Po ekspertnem pravnem mnenju Centra za mednarodno in poslovno pravo, ki ga vodi dr. Vasilka Sancin, mora Termit **sanacijo in nositi njene stroške**, Ministrstvo za okolje in prostor pa mora odrediti izvedbo najustrežnejših sanacijskih ukrepov. Gre namreč za to, da je Termit je **prekrškovno odgovoren** zaradi ravnanj v nasprotju z okoljevarstvenim dovoljenjem. Termit je **kazensko odgovoren** za nastanek okoljske škode na **zavarovanem območju Natura 2000 Kandrše-Drtijiščica**.

Ogrožanje zdravja ljudi in uničevanje okolja z odlaganjem nevarnih in strupenih odpadkov, z izcednimi vodami, polnimi težkih kovin in drugih strupenih substanc, z odprtimi kopi kremenčevega peska sredi urbane pokrajine in dejavnostjo kamnoloma se nadaljuje navkljub vsem pozivom k sanaciji. Tudi za občino Moravče mora veljati ustavna pravica do »zdravega življenjskega okolja« (72. člen Ustave RS). Tudi tu je treba spoštovati ustavno določbo, po kateri »država skrbi za zdravo življenjsko okolje«. Tudi v Moravški dolini in okolici naj velja »ekološka funkcija« lastnika (67. člen ustave RS). Tudi pri nas je potrebno »varovati naravne znamenitosti in redkosti ter kulturne spomenike« (73. člen Ustave RS).

ŽIVIMO OB DVEH OKOLJSKIH KATASTROFAH

Že osnovna dejavnost podjetja Termita s svojim najpomembnejšim proizvodom – kremenčevim prahom – povzroča raka in silikozo; k temu je treba dodati nevarne težke kovine in strupene fenole in formaldehide, s katerimi zasipajo in uničujejo našo dolino. Termit povzroča emisije snovi (kontaminirane vode) in neznosnih dražečih vonjav (kislina), povzroča raznašanje rakotvornega kremenčevega peska, povzroča vznike in izcedke nevarnih in strupenih snovi.

Zaradi vsega naštetega Ministrstvo za okolje in ARSO Termitu ne smeta znova izdati okoljevarstveno dovoljenje. To dovoljenje se omenjenemu podjetju ne sme izdati, ker je upravljavec neustrezne naprave za obdelavo odpadkov; ker glede obratovanja naprave za obdelavo odpadkov niso zagotovljeni ukrepi za izpolnitev okoljevarstvenih, tehničnih in drugih zahtev iz predpisov, ki urejajo emisijo snovi in energije v okolje, ravnanje s posamezno vrsto odpadkov ali posamezen postopek obdelave odpadkov; ker predvidena obdelava ogroža človekovo zdravje in povzroča škodljive vplivov na okolje, kar je vse dokazano s številnimi strokovnimi analizami.

Izcedne vode Termitove deponije v Drtiji zas-trupljajo Gradiško jezero. Dosedanje meritve so dokazale prisotnost izjemno visokih koncentracij težkih kovin in drugih toksinov v sedimentu, ki ga prinaša tok Drtijščice. Najvišje koncentracije so bile izmerjene ravno ob iztoku Drtijščice v Gradiško jezero in te 1480-krat presegajo dovoljeno mejo. Najnovejša strokovna analiza vzbuja utemeljen sum, da so še višje koncentracije v sedimentu na dnu jezera, predvsem pa v organizmih, v katerih se kopičijo skozi prehranski splet življenja. Izcedne vode Termitove deponije jezero spreminjajo v rezervoar strupene vode. Država mora takoj odrediti sanacijo območij dejavnosti podjetja Termit, hkrati pa je potrebno izvesti očiščenje Gradiškega jezera.

DARILO SERIANZA MORAVČANOM. DIREKTOR TERMITA NAS ZAVZETO PREPRIČUJE, DA JE "MISELNOST, DA VSE SMETI ODPELJEMO K SOSEDU STVAR PRETEKLOSTI", ČEPRAV SO SMETI SOSEDOVE.

ZAVAJANJE KOT NAČIN KOMUNICIRANJA

MAG. TATJANA ČOP

V samopromocijski tiskovini, ki jo je založilo podjetje Termit, neimenovani pisec navaja sredstva, ki sem jih kot »podpornica« župana dr. Milana Balažica prejela od občine v dveh letih in pol. Verjetno je bil pisec navdušen nad odkritjem na spletni strani ERAR, a ga (ali jo) moram razočarati in to kar dvakrat!

ZAVAJANJE KOT NAČIN MANIPULACIJE

Sredstva, ki sem jih prejela, niso darilo za podporo županu, pač pa plačilo dela pri urejanju 25 številčk Novic iz Moravske doline, od katerih je večina s povečanim obsegom. Zelo pomemben podatek, ki ga je anonimnež namenoma izpustil, je, da znesek, zapisan v aplikaciji, vsebuje tudi 22-odstotni DDV, dohodnino, vse materialne stroške in seveda delo. Ampak to pisec zanesljivo ve in namenoma zavaja bralce. "Odkritje" na strani ERAR ni kakšen vrhunski dosežek! Moj honorar ni skrivnost, pač pa je javno dostopen oz. objavljen v Pravilniku o plačilu za delo odgovornega urednika, lektorja, oblikovalca in članov uredniškega odbora glasila »Novice iz Moravske doline«. Pravilnik so na začetku leta 2019 občinski svetniki sprejeli (brez glasu proti), nato je bil javno objavljen v Uradnem listu občine Moravče.

V Pravilniku je zapisan osnovni znesek za obseg, kakršen je bil pred letom 2019 in je izračunan na podlagi povprečnega prejemka prejšnjega dvočlanskega uredništva, ter doplačilo na stran v primeru povečanega obsega. **Zapisano je tudi, da urednik ne prejema nikakršnih drugih nadomestil. Pisarno, opremo, internet, telefon, potne in druge stroške pokriva iz honorarja.** Prenosnik, ki ga je kupila Občina, pa je namenjen arhiviranju vseh gradiv, zato da moj naslednik ne bo prejel praznega arhiva, kot sem ga jaz. Skratka, moj honorar je jassen in transparenten. **Kot s. p. izstavim občini račun skladno s pogodbo in niti centa več. Celo nasprotno, ob zadnjem obračunu sem prostovoljno znižala znesek računa.**

ZAVAJANJE KOT NAČIN KAMUFLAŽE

Pa pogledjmo, kdo mi očita porabo davkoplačevalskega denarja. Termit – podjetje, ki je od leta 2019 do danes prejelo slabih 1,7 milijona evrov javnega denarja. V zadnjih petih letih pa je Javno podjetje Energetika Ljubljana d.o.o. Termitu nakazalo skoraj milijon evrov našega, davkoplačevalskega denarja. Zato, da z nevarnim pepelom in žlindro onesnažuje Moravško dolino kot največji odjemnik obeh okolju in ljudem nevarnih stranskih proizvodov. **Torej mi z našim denarjem (a brez našega soglasja) plačujemo onesnaževanje našega življenjskega prostora!**

ZAVAJANJE KOT PRIVZETI NAČIN DELOVANJA

Leta 2019 je vodstvo Termita na tiskovni konferenci novinarjem pred nosom mahalo s kromirano kavno žličko, češ da smo vsi vsak dan v stiku s kromom – tako neškodljiv je. Ko sem dvignila roko, da bi pripomnila, da gre za različna oksidacijska stanja kroma v primeru žličke in v primeru kroma v zemlji ali vodi (prvi je res neškodljiv, drugi pa zelo agresiven), besede nisem več dobila. Tako delujejo.

Termit se je konec lanskega leta (preko odvetnika) pritožil na novinarsko častno razsodišče (NČR), češ da sem kot urednica kršila pet členov novinarskega kodeksa. Sklep NČR je bil, da štirih členov nisem kršila, za enega pa so (brez soglasja vseh članov) ugotovili, da je bil kršen. Verjetno jim ta neuspeli poskus napada na urednico ni dal miru in so poskusili še enkrat. Bržkone tudi ne zadnjič.

Pa še glede zavrženega oglasa. Povpraševanje (ne oglaš!) je prispelo po roku za oddajo, kar sem napisala v odgovoru. Oglasa nismo prejeli.

TERMIT MORA SVOJE DELOVANJE USKLADITI Z OKOLJEVARSTVENO ZAKONODAJO

Neodgovorno okoljsko ravnanje vodstva podjetja Termit ugotavlja tudi Ministrstvo za okolje in prostor/Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO), ki je 16. februarja 2021 temu podjetju poslala dopis z naslovom »Seznanitev z dejstvi in okoliščinami v postopku ugotavljanja odgovornosti za nastanek okoljske škode oziroma odgovornosti za preprečitev nastanka okoljske škode«. **V njem ARSO potrjuje, da podjetje Termit nevarno onesnažuje Moravško dolino in zato od vodstva podjetja zahteva nujna sanacijska dejanja.**

Že 11. julija 2019 je ARSO seznanil podjetje Termit, da je **povzročilo prekomerno obremenjevanje okolja: Termit kot povzročitelj je objektivno odgovoren, da v skladu z Zakonom o varstvu okolja ni preprečil neposredne nevarnosti za nastanek okoljske škode in da je ni saniral.** Zato je Termitu naloženo, da »mora sprejeti in izvesti vse ukrepe za preprečitev nastanka okoljske škode oziroma sanacijo okoljske škode«. Seveda vodstvo Termita v tem času ni izvedlo nobene naložene sanacije, kar lahko vidimo na odprtih kopih in deponiji s prostim očesom – v skladu s tem, da je do pred dveh let nazaj nekaznovano počelo vse, kar se mu je zahotelo.

DRŽAVA JE TERMITU DOKAZALA ONESNAŽEVANJE

Glavni dokaz nastanka okoljske škode je državna terenska analiza (»Vzorčenje in kemijske analize sanacijskega materiala, površinskih in podzemnih voda na območju nekdanjega odkopa Drtija, kjer deluje podjetje Termit«, na kratko: Poročilo ARSO), ki je bila izdelana v začetku julija 2019. Omenjeno Poročilo ARSO predstavlja enega od ključnih listinskih dokazov za Termitovo odgovornost za nastanek okoljske škode. To

potrjuje tudi odločba Ministrstva za okolje na drugi stopnji, iz katere izhaja, da imamo pri Poročilu ARSO opravka s strokovnim mnenjem, ki se ga kot dokaz uporablja v postopku ugotavljanja odgovornosti Termita za nastanek okoljske škode.

ARSO je 13. novembra 2020 vodstvo podjetja podrobneje seznanila s stališčem države, »da je na podlagi znanih okoliščin možno sklepati, da se na območju Drtije, Moravče, izvaja dejavnost povzročitelja, ki ustvarja neposredno nevarnost za nastanek okoljske škode, saj analize materialov, ki so se vgrajevali na območje sanacije, izkazujejo, da imajo ti materiali lastnosti, ki z vplivanjem na okolje predstavljajo neposredno nevarnost za nastanek okoljske škode«. Po stališču izvedenca hidrogeološke stroke dr. Mihaela Brenčiča imajo materiali takšne kemijske in fizikalne značilnosti, da predstavljajo **tveganje za okolje**. Po mnenju ARSO pa gre tudi za neposredno nevarnost okoljske škode zaradi:

- 1) **izluževanja nevarnih snovi v okolje;**
- 2) **neustrezne izvedbe sanacije in**
- 3) **prostega iztekanja izcednih voda v okolje.**

OKOLJSKA ŠKODA

Termit se je na te ugotovitve 10. decembra 2020 pritožil. ARSO z dopisom dne 16. februarja 2021 zavrača pritožbo z argumentom, da preseganje mejnih vrednosti sanacijskega materiala izkazuje neposredno nevarnost nastanka okoljske škode; še več, prostor območja Drtija je »že sedaj lahko vir okoljske škode«. **Termit je navkljub prepovedi še naprej uporabljal materiale (začeni s formaldehidom), s katerimi se neposredna nevarnost za okoljsko škodo še povečuje.** Ta nevarnost je še posebej izrazita z vidika onesnaženosti podzemne vode in izluževanja vnesenih materialov v okolje. Kar je za državo

zaskrbljujoče, je tudi dejstvo, da Termit nima vzpostavljenega monitoringa, se pravi, da ne opazuje procesov na deponiji Drtija niti ne stanja okolja v okolici.

Za ARSO je pomembno, da so glede Termita že ugotovljeni negativni vplivi na okolje, da so ti vplivi dokazano povezani z dejavnostjo tega podjetja in da je vodstvo Termita za to odgovorno navkljub temu, da ima certifikat, okoljevarstveno ali drugo dovoljenje. **Državna raziskava je potrdila prekomerno onesnaženje izcednih voda, ki iz deponije prosto odteka v okolje, kar pomeni nevarnost za okoljsko škodo. Izcedne vode so močno obremenjene z organskimi nečistočami, presežene pa so mejne vrednosti težkih kovin, predvsem kobalta in mangana (oba povzročata alergijo, astmo, okvare ledvic in raka).**

TERMIT MORA IZVESTI SANACIJSKE UKREPE

Onesnažena je tudi podzemna voda, kar pomeni, da je vanjo vdrla onesnažena voda. V podzemni vodi je najti izjemno visoke koncentracije **formaldehida**. Ta organska kemijska spojina je **toksična, alergena, povzročča mutacije in raka**. ARSO ugotavlja nevarnost, ki preti: akumulacija vseh teh negativnih vplivov bo »v prihodnosti

pomenila povzročitev večjih škodljivih vplivov«. Zato mora Termit kot povzročitelj okoljske škode izvesti vse potrebne ukrepe – ki jih doslej ni – da to škodo prepreči. O tem mora ARSO obvestiti, še zlasti o dejanskem stanju okolja in izvedenih ukrepih. Zaskrbljuje tudi naslednje: čeprav je ARSO že 11. julija 2019 vodstvo Termita pozval, da državi posreduje predlog ukrepov, **vse do danes ni prejel ničesar, kar bi potrjevalo, da je to podjetje pristopilo k odvratanju neposredne nevarnosti**.

Država Termitu z dopisom nalaga ukrepe v zvezi z ustreznim odvajanjem izcednih voda, ukrepe za preprečitev infiltracije padavinske vode in sanacijo rudniškega prostora z izvedbo prekrivke. Za dokazovanje učinkovitosti spremljanja navedenih ukrepov mora Termit posredovati ARSO predlog merilnih mest za izvedbo monitoringa podzemnih voda. Vodstvo Termita mora pristopiti k izvedbi zahtevanih ukrepov. **V nasprotnem primeru bo ARSO sam pristopil k izvedbi teh ukrepov na stroške Termita kot povzročitelja neposredne nevarnosti nastanka okoljske škode.**

UPRAVIČEN ODVZEM KONCESIJSKE POGODBE

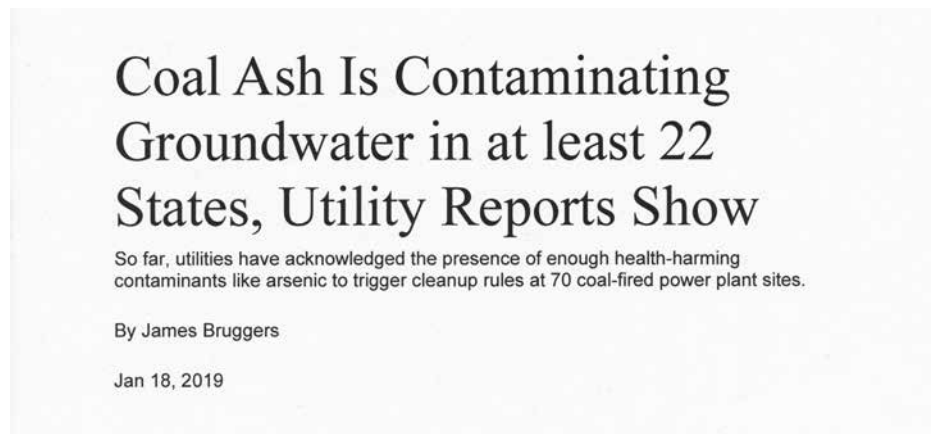
K vsemu velja dodati, da je podjetje Termit s Termoelektrarno-toplarno v Mostah podpisalo pogodbo, po kateri je Termit prevzel 6000 ton pepela in žlindre, ki jih odlaga v peskokopih Podstran-Soteska in Drtija-Dobrava. **Pepel in žindra sta nasičena z nevarnimi in strupenimi težkimi kovinami. To odlaganje se dogaja v neposredni bližini osnovne šole in vrtca, v katerih je 799 otrok. Odlaga se natančno nad moravškim vodnim virom, ki smo ga pred leti zgradili**

OKUPACIJSKI NAČRT TERMITA ZA OKOLICO SREDIŠČA MORAVČ. V OZNAČENO OBMOČJE SE NE SME POSEGATI, KER JE NAMENJENO MOREBITNEMU KOPANJU KREMENČEVEGA PESKA. Z ZELENO BARVO JE OZNAČENA MEJA OBČINE.

ELEKTROFILTRSKI PEPEL VSEBUJE NEVARNE SNOVI, KOT SO ARZEN, SELEN, ŽIVO SREBRO IN KADMIJ, KI SO POVEZANE S POJAVNOSTJO RAKA IN DRUGIH RESNIH BOLEZNI. ŠTUDIJA AMERIŠKE AGENCIJE ZA ZAŠČITO OKOLJA (EPA) JE V 22-IH ZVEZNIH DRŽAVAH (OD 24-IH VKLJUČENIH V RAZISKAVO) DOKAZALA ONESNAŽENOST PODTALNICE Z NAŠTETIMI NEVARNIMI SNOVMI.

TOLERANCA DO EKOLOŠKEGA KRIMINALA JE ITALIJANSKO DEŽELO CAMPANIO SPREMEMILO V ODLAGALIŠČE ODPADKOV: OBIČAJNIH KOMUNALNIH, POTENCIALNO NEVARNIH IN DOKAZANO ŠKODLJIVIH. V LETU 2019 SO OBRAVNAVALI 44 % VEČ KAZNIVIH DEJANJ, POVEZANIH Z OKOLJEM, KOT LETO PREJ.

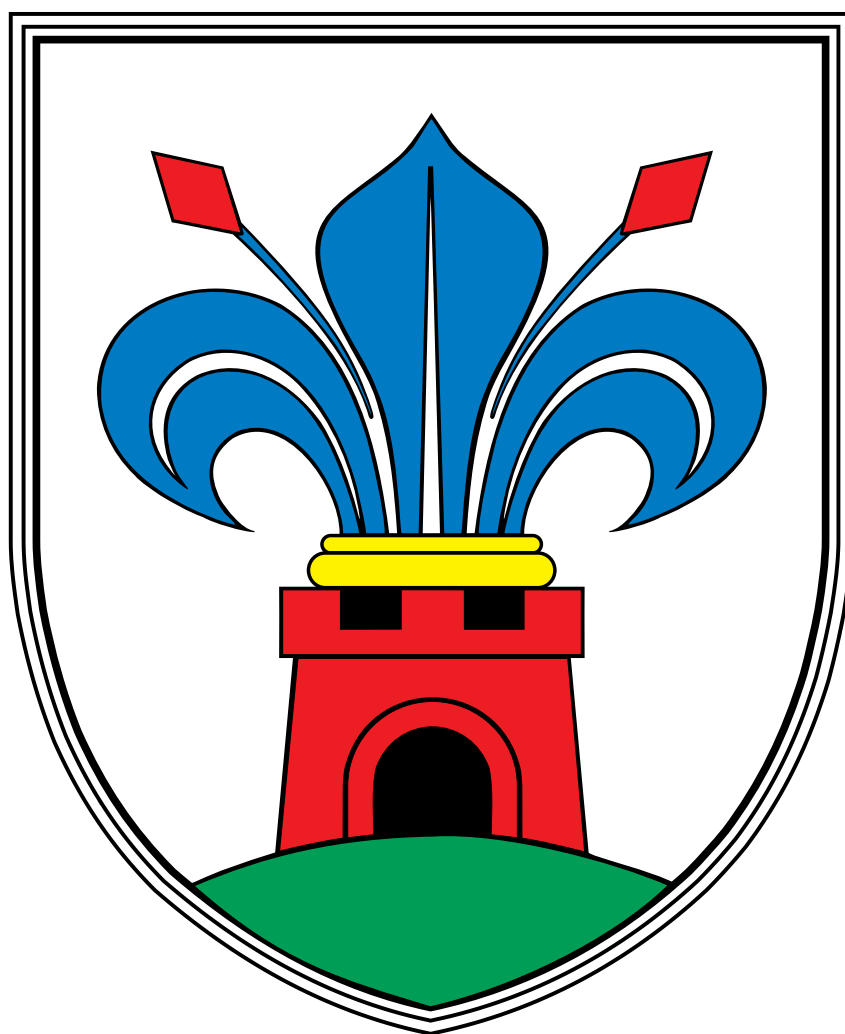

z evropskimi sredstvi. Površinska voda in podtalnica sta iz leta v leto bolj onesnaženi s težkimi kovinami. Vsako leto se kot posledica v okolici Termitovih peskokopov dviguje število rakavih obolenj. Celotna Moravska dolina je tako talec umazanega kapitala in države, ki še vedno dopušča ekološki kriminal. Vlada Republike Slovenije dopušča kršenje slovenske okoljske zakonodaje, evropskih direktiv in mednarodnega okoljskega prava.

Znova izpostavljamo dejstva, ki so jih ugotovile vse mednarodne raziskave in analize: pepel vsebuje strupena onesnaževala kot so selen, živo srebro, kadmij, kobalt, litij in arzen, ki so vsa povezana z rakom in drugimi resnimi vplivi na zdravje ljudi. Gre za strupene težke kovine (toxic heavy metals), ki onesnažujejo predvsem podtalne vode. Po EU in v ZDA odstranjujejo premogovni pepel s področij, ki se prepredena s površinskimi in podtalnimi vodami. V Sloveniji v Moravčah ta pepel odlagamo prav na takšna področja – celo več, strupeni pepel se, kot rečeno, zakopava nad zadnjih neonesnaženim vodnim virom, ki ga ima Moravska dolina.

Z vsem navedenim je zahteva Občinskega svet Občine Moravče, ki od Vlade Republike Slovenije (od Ministra za okolje in prostor) zahteva, da ne obnovi Koncesijske pogodbe s podjetjem Termit d.d., temveč jo odpove oziroma kot koncendent koncesijo odvzame, dokler podjetje Termit d.d. svoje dejavnosti ne uskladi z okoljevarstveno in drugo zakonodajo Republike Slovenije, utemeljena.

MORAVŠKA DOLINA BO ZELENA – ALI PA JE NE BO.

Meni je!